

Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af *undervisningsministeren*, tiltrådt af V, LA, K, S, DF, SF og RV:

a

Ændringsforslag om deling af lovforslaget

1) Lovforslaget deles i to lovforslag med følgende titler og indhold:

A. »Forslag til Lov om ændring af lov om folkeskolen, lov om institutioner for almengymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. og lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse (Konsekvent indgriben overfor dårligt præsterende folkeskoler og ungdomsuddannelsesinstitutioner)« omfattende § 1, nr. 5-6, § 5 og § 6.

B. »Forslag til Lov om ændring af lov om folkeskolen, lov om friskoler og private grundskoler m.v., lov om social service og lov om en børne- og ungeydelse (Obligatoriske sprogprøver i udsatte boligområder og styrket forældreansvar gennem mulighed for standsning af børnecheck m.v.)« omfattende § 1, nr. 1-4, § 2, § 3 og § 4.

[Forslag om deling af lovforslaget]

b

Ændringsforslag til det under A nævnte lovforslag

Til § 7

2) Paragraffen affattes således:

»§ 7. Loven træder i kraft den 1. august 2019.«

[Konsekvensændring som følge af ændringsforslag nr. 1]

c

Ændringsforslag til det under B nævnte lovforslag

Til § 1

3) I det under *nr. 1* foreslåede § 5, *stk. 6, 1. pkt.* indsættes efter »skoler« »og afdelinger af skoler«.

[Udvidelse af anvendelsesområdet for de obligatoriske sprogprøver til også at omfatte afdelinger af skoler]

4) I det under *nr. 3* foreslåede § 11 a, *stk. 1, 1. pkt.* indsættes efter »skoler« »og afdelinger af skoler«.

[Udvidelse af anvendelsesområdet for de obligatoriske sprogprøver til også at omfatte afdelinger af skoler]

5) Efter *nr. 4* indsættes som nye numre:

»01. I § 39, *stk. 1*, udgår »Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler herom.«

02. I § 39 indsættes efter *stk. 2* som nye stykke:

»*Stk. 3.* Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om elevernes deltagelse i undervisningen, herunder om opfølgning på fravær.«

[Præcisering af bemyndigelsesbestemmelse]

Til § 4

6) *Nr. 1* affattes således:

”1. I § 2, *stk. 1, nr. 8*, ændres ”standsning af børneydelsen, og” til: ”standsning af børneydelsen,”.

[Konsekvens af ændringsforslag nr. 8]

7) *Nr. 2* affattes således:

”2. I § 2, *stk. 1, nr. 9*, ændres ”standsning af børneydelsen.” til: standsning af børneydelsen, og”.

[Konsekvens af ændringsforslag nr. 8]

8) I *nr. 3* ændres i den indledende tekst »nr. 9« til: »nr. 10«, og det foreslåede nye nummer betegnes *nr. 10*.

[Konsekvens af vedtagelse af lovforslag nr. L 7]

Til § 7

9) Paragraffen affattes således:

»§ 7. Undervisningsministeren fastsætter tidspunktet for lovens ikrafttræden.

Stk. 2. Regler fastsat i medfør af § 153, *stk. 2*, jf. lovbekendtgørelse nr. 1114 af 30. august 2018 forbliver i kraft indtil de ophæves eller afløses af nye regler.«

[Konsekvensændring som følge af ændringsforslag nr. 1]

Ny paragraf

10) Efter § 7 indsættes som ny paragraf:

»§ 01. Undervisningsministeren fremsætter forslag om revision af loven i folketingsåret 2021-22.«

[Indsættelse af revisionsbestemmelse]

Bemærkninger

Til nr. 1:

Ændringsforslaget vil indebære, at lovforslaget deles i to separate lovforslag, således at de dele af lovforslaget, som vedrører indførelse af obligatoriske sprogprøver for elever på skoler, hvor mere end 30 procent af eleverne bor i et boligområde, der har været på listen over udsatte boligområder, jf. § 61 a, stk. 1, i lov om almene boliger m.v. mindst en gang inden for de seneste tre år, samt de dele af lovforslaget, som vedrører styrket forældreansvar gennem mulighed for standsning af børnecheck m.v., udskilles i et særskilt lovforslag. Baggrunden herfor er, at der ikke kan opnås enighed i forligskredsen for så vidt angår disse dele af lovforslaget.

Til nr. 2:

Ændringsforslagene er en konsekvensændring som følge af ændringsforslag nr. 1, hvorefter bestemmelserne om obligatoriske sprogprøver samt om styrket forældreansvar gennem mulighed for standsning af børnecheck m.v. foreslås udskilt i et særskilt lovforslag.

Til nr. 3:

Efter den ved lovforslagets § 1, nr. 1, foreslåede bestemmelse i § 5, stk. 6, kan undervisningsministeren fastsætte regler om, at elever i 1.-9. klasse, som modtager undervisning i dansk som andetsprog, på skoler, hvor mere end 30 procent af eleverne bor i et boligområde, der har været på listen over udsatte boligområder, jf. § 61 a, stk. 1, i lov om almene boliger m.v., mindst en gang inden for de seneste tre år, skal bestå en obligatorisk sprogprøve som forudsætning for at eleven kan ophøre med at modtage undervisning i dansk som andetsprog. Består eleven ikke prøven, skal eleven undervises på det pågældende klassetrin i to år.

En del kommuner har over årene foretaget ændringer i deres skolestruktur, der har medført flere skoler med undervisning på forskellige afdelinger af skolen, en såkaldt afdelingsstruktur.

Folkeskoleloven indeholder ikke krav om, at en folkeskole skal udgøre en geografisk sammenhængende enhed. Der er således ikke noget til hinder for, at en nedlagt tidligere skoles bygning fortsat anvendes som lokalt undervisningssted inden for rammerne af en ny - større - skole (afdelingsstruktur). Ved et »lokalt undervisningssted« - og dermed ved en afdeling under en skole - forstås en enhed under skolen, hvori der foregår undervisning i mere end blot et enkelt eller et par fag, og som er beliggende således, at der er en klar geografisk afstand til andre undervisningssteder ved skolen. En svømme- eller idrætshal, der ligger afsondret fra øvrige undervisningssteder, anses således ikke som et særskilt undervisningssted. Én geografisk samlet skole kan ikke opdeles i afdelinger.

Folkeskoleloven angiver ikke, hvilke elever der kan undervises i en sådan afdeling af en større skole. Der kan være tale om den nedlagte skoles elever eller de mindste eller ældste klasser fra den store skole. Der kan også være tale om elever, der skal modtage specialundervisning eller 10. klasse fra den store skole. Beslutning herom træffes af kommunalbestyrelsen.

Der er kun ganske få forhold, som reguleres eksplicit for afdelinger af skoler i folkeskoleloven. Der er ikke fastsat nærmere regler om, hvad der konstituerer en afdeling af en skole, ligesom der ikke er fastsat procedurekrav i forhold til oprettelse eller nedlæggelse af en afdeling af en skole modsat nedlæggelse af en skole. Ud over skolens leder har skoler med afdelingsstruktur typisk indrettet sig på en sådan måde, at hver afdeling har en daglig leder.

For at sikre, at også elever på skoler med en afdelingsstruktur får den sikkerhed, som en sprogprøve giver for det faglige niveau mv., foreslås det, at en afdeling af en skole tillige skal omfattes af forslaget om obligatoriske sprogprøver. Det vil indebære, at elever i 1.-9. klasse, som modtager undervisning i dansk som andetsprog, på en afdeling af en skole, hvor mere end 30 procent af eleverne bor i et boligområde, der har været på listen over udsatte boligområder, jf. § 61 a, stk. 1, i lov om almene boliger m.v., mindst en gang inden for de seneste tre år, skal bestå en obligatorisk sprogprøve, når skolelederen vurderer, at eleven ikke længere har behov for undervisning i dansk som andetsprog.

Med ændringsforslaget udvides anvendelsesområdet for bestemmelsen således til også at omfatte afdelinger af skoler. Det betyder, at undervisningsministeren kan fastsætte regler om, at elever i 1.-9. klasse, som modtager undervisning i dansk som andetsprog, på afdelinger af skoler, hvor mere end 30 procent af eleverne bor i et boligområde, der har været på listen over udsatte boligområder, jf. § 61 a, stk. 1, i lov om almene boliger m.v. mindst en gang inden for de seneste tre år, ligeledes skal bestå en obligatorisk sprogprøve, som forudsætning for at eleven kan ophøre med at modtage undervisning i dansk som andetsprog. Består eleven ikke prøven, skal eleven undervises på det pågældende klassetrin i to år.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 1.

Til nr. 4:

Efter den ved lovforslagets § 1, nr. 3, foreslåede bestemmelse i § 11 a, stk. 1, skal elever i børnehaveklasse på skoler, hvor mere end 30 procent af eleverne bor i et boligområde, der har været på listen over udsatte boligområder, jf. § 61 a, stk. 1, i lov om almene boliger m.v., mindst en gang inden for de seneste tre år, bestå en obligatorisk sprogprøve før de kan påbegynde undervisningen i 1. klasse.

En del kommuner har over årene foretaget ændringer i deres skolestruktur, der har medført flere skoler med undervisning på forskellige afdelinger af skolen, en såkaldt afdelingsstruktur.

Folkeskoleloven indeholder ikke krav om, at en folkeskole skal udgøre en geografisk sammenhængende enhed. Der er således ikke noget til hinder for, at en nedlagt tidligere skoles bygning fortsat anvendes som lokalt undervisningssted inden for rammerne af en ny - større - skole (afdelingsstruktur). Ved et »lokalt undervisningssted« - og dermed ved en afdeling under en skole - forstås en enhed under skolen,

hvor der foregår undervisning i mere end blot et enkelt eller et par fag, og som er beliggende således, at der er en klar geografisk afstand til andre undervisningssteder ved skolen. En svømme- eller idrætshal, der ligger afsondret fra øvrige undervisningssteder, anses således ikke som et særskilt undervisningssted. Én geografisk samlet skole kan ikke opdeles i afdelinger.

Folkeskoleloven angiver ikke, hvilke elever der kan undervises i en sådan afdeling af en større skole. Der kan være tale om den nedlagte skoles elever eller de mindste eller ældste klasser fra den store skole. Der kan også være tale om elever, der skal modtage specialundervisning eller 10. klasse fra den store skole. Beslutning herom træffes af kommunalbestyrelsen.

Der er kun ganske få forhold, som reguleres eksplicit for afdelinger af skoler i folkeskoleloven. Der er ikke fastsat nærmere regler om, hvad der konstituerer en afdeling af en skole, ligesom der ikke er fastsat procedurekrav i forhold til oprettelse eller nedlæggelse af en afdeling af en skole modsat nedlæggelse af en skole. Ud over skolens leder har skoler med afdelingsstruktur typisk indrettet sig på en sådan måde, at hver afdeling har en daglig leder.

For at sikre, at også elever på skoler med en afdelingsstruktur får den sikkerhed, som en sprogprøve giver for det faglige niveau mv., foreslås det, at en afdeling af en skole tillige skal omfattes af forslaget om obligatoriske sprogprøver. Det vil indebære, at elever i børnehaveklassen, på en afdeling af en skole, hvor mere end 30 procent af eleverne bor i et boligområde, der har været på listen over udsatte boligområder, jf. § 61 a, stk. 1, i lov om almene boliger m.v. mindst en gang inden for de seneste tre år, skal bestå en obligatorisk sprogprøve, jf. stk. 2, før de kan påbegynde undervisningen i 1. klasse.

Med ændringsforslaget udvides anvendelsesområdet for bestemmelsen således til også at omfatte afdelinger af skoler. Det betyder, at elever i børnehaveklasser på afdelinger af skoler, hvor mere end 30 procent af eleverne bor i et boligområde, der har været på listen over udsatte boligområder, jf. § 61 a, stk. 1, i lov om almene boliger m.v. mindst en gang inden for de seneste tre år, ligeledes skal bestå en obligatorisk sprogprøve, jf. stk. 2, før de kan påbegynde undervisningen i 1. klasse.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 3.

Til nr. 5:

Ændringsforslaget vil indebære, at bemyndigelsesbestemmelsen i folkeskolelovens § 39, stk. 1, ophæves, og at der i stedet indsættes en ny bemyndigelsesbestemmelse i § 39, stk. 3, hvorefter undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om elevernes deltagelse i undervisningen, herunder om opfølgning på fravær.

Det fremgår af den gældende bestemmelse i folkeskolelovens § 39, stk. 1, at skolens leder påser, at alle elever, der er optaget i skolen, deltager i undervisningen. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler herom.

Reglerne for skolernes fraværsregistrering er udmøntet i bekendtgørelse nr. 96 af 23. juni 2014 om elevers fravær fra undervisningen i folkeskolen.

Det følger af bekendtgørelsen, at skolelederen og det undervisende personale er forpligtet til dagligt at registrere fravær i det elektroniske elevadministrative system. Det er overladt til lokal beslutning, hvordan registreringen skal foretages, så det kan ske i den første lektion, senere på dagen, eller evt. for hver enkelt lektion.

Fraværsoplysningerne skal være elektronisk tilgængelige for kommunalbestyrelsen, og de indberettes også til Undervisningsministeriet.

I forbindelse med registreringen af fravær skal det angives, om grunden til fravær er:

- 1) Fravær på grund af elevens sygdom eller lignende.
- 2) Fravær med skolelederens tilladelse (ekstraordinær frihed).
- 3) Ulovligt fravær.

Fravær på grund af sygdom registreres efter almindelig praksis, når forældrene har givet besked til skolen herom. I tilfælde af tvivl om sygdommen kan skolelederen forlange en lægeerklæring forelagt. Fravær på grund af sygdom registreres, således at skolelederen og kommunen kan forholde sig til sygefraværet på en skole i trivselsmæssig henseende. Registreringen har også betydning for skolens forpligtelse til at tage stilling til, om der skal iværksættes sygeundervisning for eleverne, hvilket indtræffer senest efter 15 fraværsdage.

Ekstraordinær frihed gives typisk, når eleverne ønsker at tage på ferie uden for almindelige ferieperioder. Den kan ligeledes anvendes i forbindelse med fx et ophold på et julemærkehjem eller en anden form for intensivt forløb, hvor elevens undervisning i perioden ikke blot er overladt til forældrene.

Ved en anmodning om ekstraordinær frihed, skal skolelederen træffe sin beslutning på grundlag af en konkret vurdering af den pågældende elevs behov for at holde fri sammenholdt med det afbræk i undervisningen, som en imødekommelse vil indebære. Der er altså forskel på, om eleven bare skal på ferie, eller om eleven skal noget andet, som er væsentligt for dennes udvikling i øvrigt. Der er endvidere forskel på, om eleven er godt med i skolen eller har faglige udfordringer. Da eleverne har forskellige behov, vil konsekvenserne af et afbræk i undervisningen også være forskellige, og det skal skolelederen tage højde for.

Ved ulovligt fravær er skolelederen forpligtet til straks at tage kontakt til elevens forældre med henblik på at afdække årsagen til fraværet.

Ved ulovligt fravær af længere varighed eller hyppige, kortvarige forsømmelser i omfang svarende hertil, skal skolens leder tage stilling til, i hvilket omfang eleven har behov for supplerende undervisning eller anden faglig støtte. Omfattende ulovligt fravær udløser altså lige som omfattende sygefravær en forpligtelse for skolelederen til at tage stilling til elevens faglige behov som følge af fraværsperioden.

Hvis fraværet skyldes, at eleven har svært ved følge med i undervisningen eller har problemer med andre elever eller skolens personale, skal skolens leder så hurtigt som muligt, i samarbejde med eleven

og forældrene, kortlægge problemerne og udarbejde løsningsforslag med henblik på om fornødent at iværksætte specialpædagogisk bistand.

Hvis eleven har ulovligt fravær, der ikke handler om andre på skolen, skal skolens leder søge at løse problemerne i samarbejde med eleven og forældrene, eventuelt ved inddragelse af pædagogisk-psykologisk rådgivning, Ungdommens Uddannelsesvejledning, den kommunale sundhedstjeneste eller andre institutioner m.v., som eleven har tilknytning til. Hvis det ikke er muligt at skabe den nødvendige dialog med eleven og forældrene med henblik på at sikre, at eleven deltager i undervisningen, skal skolens leder tillige inddrage kommunen.

Det foreslås at præcisere bemyndigelsesbestemmelsen, således at det tydeligt fremgår, at undervisningsministeren både kan fastsætte regler om elevernes deltagelse i undervisningen samt om opfølgning på fravær.

Forslaget skal ses i forlængelse af initiativerne i lovforslaget om styrket forældreansvar. Der henvises til lovforslaget §§ 3 og 4, hvorefter børne- og ungeydelsen bortfalder, hvis et barn har mere end 15 procent ulovligt fravær. Skolelederen eller kommunen kan ikke dispensere fra de økonomiske sanktioner.

Det er hensigten at udnytte bemyndigelsen til en præcisering af fraværsbekendtgørelsen, så der kommer mere entydige rammer for, hvornår skolelederen kan give tilladelse til fravær, hvornår der er tale om ulovligt fravær samt en præcisering af, hvornår og hvor ofte skolerne skal registrere fravær.

Præciseringen skal bidrage til mere ensartet fraværsregistrering på tværs af skoler og kommuner. Hvis skolerne ikke registrerer fravær ens, kan det have den utilsigtede konsekvens, at elever med identiske fraværs mønstre kan have forskellig fraværspåcent afhængig af, hvilken skole de er indskrevet på. Når der fremover i henhold til lovforslagets §§ 3 og 4 vil kunne gives økonomiske sanktioner på baggrund af fraværdata, er det særligt afgørende i et retssikkerhedsperspektiv, at skolerne så vidt muligt har en ensartet registreringspraksis.

Det vil endvidere blive fastsat regler i bekendtgørelsen om, at skolelederen skal advisere forældre om konsekvenserne af et fortsat ulovligt fravær, herunder muligheden for økonomiske sanktioner, forud for deres barn har 15 pct. ulovligt fravær i et kvartal. Hermed gives forældrene mulighed for at samarbejde med skolen om at sikre, at eleven møder til undervisningen.

Til nr. 6-8:

Det foreslås i lovforslagets § 4, nr. 3, at der i § 2, stk. 1, i lov om en børne- og ungeydelse indsættes et nyt nr. 9, hvorefter retten til børne- og ungeydelse er betinget af, at kommunalbestyrelsen ikke for det pågældende kvartal har meddelt Udbetaling Danmark, at kommunalbestyrelsen har truffet afgørelse efter § 155 c i lov om social service om standsning af børne- og ungeydelsen.

Med ændringsforslaget foreslås det at ændre lovforslagets § 4, nr. 3, så der i stedet for indsættelse som nr. 9 foreslås indsættelse som nr. 10.

Det skyldes, at der siden lovforslagets fremsættelse er indsat et nyt § 2, stk. 1, nr. 9, i lov om en børne- og ungedydelse ved det af Folketinget den 13. december 2018 vedtagne forslag til lov om ændring af dagtilbudsloven og lov om en børne- og ungedydelse (Obligatorisk læringstilbud til 1-årige børn i udsatte boligområder) (L 7). Det er derfor nødvendigt at indsætte det foreslåede nummer som nr. 10. Lovene til lovforslag nr. L 7 og lovforslag nr. L 60 træder fsva. ændringerne af lov om en børne- og ungedydelse begge i kraft den 1. juli 2019.

Til nr. 9:

Ændringsforslaget, der er en konsekvensændring som følge af ændringsforslag nr. 1, vil indebære, at undervisningsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttrædelsen af bestemmelserne om de obligatoriske sprogprøver samt om styrket forældreansvar gennem mulighed for standsning af børnecheck m.v.

Det fremgår af § 7, stk. 3, i det fremsatte lovforslag, at undervisningsministeren fastsætter tidspunktet for ikrafttræden af § 1 og § 2 om obligatoriske sprogprøver på folkeskoler og frie grundskoler med høj andel af børn fra udsatte boligområder.

Af lovforslagets bemærkninger til bestemmelsen fremgår det, at baggrunden for, at det er undervisningsministeren, der vil skulle fastsætte tidspunktet for ikrafttræden af lovforslags § 1 og § 2, er, at det er hensigten, at de to bestemmelser først vil blive sat i kraft efter næste folketingsvalg af respekt for de dele af folkeskoleforligskredsen, som ikke har ønsket at tiltræde aftalen bag lovforslaget.

Det er fortsat ikke hensigten, at bestemmelserne skal sættes i kraft før efter et valg. Forventet ikrafttræden vil således være den 1. august 2019 med virkning fra og med skoleåret 2019-20.

Bestemmelsen i det fremsatte lovforslags § 7, stk. 4, foreslås videreført uændret, nu som § 7, stk. 2. Der henvises til bemærkningerne til bestemmelsen i det fremsatte lovforslag.

Til nr. 10:

Det foreslås, at der indsættes en revisionsbestemmelse, med henblik på at loven tages op til revision i folketingsåret 2021-21.

Forud for revisionen vil der blive gennemført en evaluering af lovens virkninger. Det vil blive evalueret, i hvilket omfang, sprogprøverne virker efter hensigten, herunder om de i tilstrækkelig grad bidrager til at styrke de dansksproglige færdigheder blandt eleverne på de omfattede skoler.